

Հաստատված է նոր խմբագրությամբ

«ՖՅՈՒՉՐ ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԱՐԿԵՏ» ՍՊԸ
Մասնակիցների ընդհանուր ժողովում
« 15 » փետրվարի 2011թ.

Ժողովի նախագահ՝ Տ. Խանիկյան

(ստորագրություն)

**«ՖՅՈՒՉՐ ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԱՐԿԵՏ»
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԵՎ
ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ
Ը Ն Թ Ա Ց Ա Կ Ա Ր Գ**

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 1.1. «Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման ընթացակարգ»-ը (այսուհետ՝ Ընթացակարգ) սահմանում է «Ֆյուչըր Կապիտալ Մարկետ» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) կողմից Հաճախորդի արժեթղթերի (բաժնետոմսերի և պարտատոմսերի) թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման հիմնական փուլերը, դրանց հետ կապված՝ Ընկերության կողմից առաջարկվող ծառայությունները, վերջիններիս տրամադրման կարգն ու հիմնական պայմանները:
- 1.2. Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման ընթացքում Ընկերությունը ղեկավարվում է «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք), դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով, Ընկերության կանոնադրությամբ, սույն Ընթացակարգով և այլ իրավական ակտերով:
- 1.3. Սույն Ընթացակարգի դրույթները, բացառությամբ 1.4. կետի, չեն կարգավորում ոչ հրապարակային առաջարկի միջոցով տեղաբաշխվող արժեթղթերի թողարկման կազմակերպման գործընթացը:
- 1.4. Ոչ հրապարակային առաջարկի միջոցով արժեթղթերի տեղաբաշխում իրականացնելիս (փակ տեղաբաշխում), անկախ տեղաբաշխման եղանակից (երաշխավորված կամ չերաշխավորված), Ընկերությունն առաջնորդվում է ՀՀ գործող օրենսդրությամբ, ինչպես նաև Հաճախորդի հետ կնքված տեղաբաշխման պայմանագրով, որով պետք է սահմանվեն՝ կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, տեղաբաշխման ենթակա արժեթղթերի թողարկման հիմնական պայմանները (արժեթղթերի դասը, քանակը և այլն), տեղաբաշխման հիմնական պայմանները, պայմանագրի գինը (տեղաբաշխման սակագինը) և վճարումների իրականացման կարգը, Հաճախորդին հաշվետվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը և ժամկետները, Հաճախորդի հետ կապի իրականացման կարգը, պայմանագրի պահանջների չպահպանման համար կողմերի պատասխանատվությունը, կողմերի միջև առաջացող վեճերի լուծման կարգը, ինչպես նաև Օրենքով, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված այլ պարտադիր տեղեկություններ:
- 1.5. Սույն Ընթացակարգի դրույթները տարածվում են նաև ոչ հրապարակային առաջարկի միջոցով տեղաբաշխվող արժեթղթերի այն թողարկումների կազմակերպման վրա, որոնց պայմաններով նախատեսված է, որ արժեթղթերը պետք է շրջանառվեն կարգավորվող շուկայում (շուկաներում):
- 1.6. Սույն Ընթացակարգում հիմնական հասկացություններն օգտագործվում են հետևյալ իմաստով.
  - 1.6.1. **Հաճախորդ**՝ իրավաբանական անձ, որը ցանկանում է արժեթղթեր թողարկել,
  - 1.6.2. **Ներդրումային ծրագիր**՝ Հաճախորդի կողմից արժեթղթերի թողարկման արդյունքում հավաքագրված դրամական միջոցների օգտագործումը և արժեթղթերից բխող պարտավորությունները կատարելու կապակցությամբ ստացվող դրամական հոսքերը հիմնավորող փաստաթուղթ,
  - 1.6.3. **Արժեթղթերի տեղաբաշխում**՝ Ընկերության կողմից արժեթղթերի առաջին վաճառքը ներդրողին:
  - 1.6.4. **Տեղաբաշխողների սինդիկատ**՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց և այլ անձանց ժամանակավոր միավորում՝ արժեթղթերի տեղաբաշխումն առավել արդյունավետ իրականացնելու նպատակով,
- 1.7. Սույն Ընթացակարգում կիրառվող այլ հասկացություններն ունեն Օրենքով սահմանված նշանակությունները:

2. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- 2.1. Ընկերությունն արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման շրջանակում Հաճախորդին կարող է առաջարկել ծառայությունների հետևյալ համալիրը.

- 2.1.1. Արժեթղթերի հայեցակարգի մշակում,
  - 2.1.2. Թողարկման որոշման և արժեթղթերի ազդագրի պատրաստում, ինչպես նաև ազդագրի պետական գրանցման գործընթացում պատշաճ ներկայացուցչության ապահովում,
  - 2.1.3. Պոտենցիալ ներդրողների բացահայտման աշխատանքների իրականացում,
  - 2.1.4. Արժեթղթերի տեղաբաշխմանն ուղղված մարկետինգային միջոցառումների իրականացում (գովազդ, բուկլետների պատրաստում և այլն),
  - 2.1.5. Արժեթղթերի երաշխավորված կամ չերաշխավորված տեղաբաշխման իրականացում և պետական լիազոր մարմին ներկայացնելու նպատակով տեղաբաշխման արդյունքների մասին հաշվետվության կազմում,
  - 2.1.6. Երկրորդային շուկայում արժեթղթերի իրացվելիության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ,
  - 2.1.7. Տեղեկատվության բացահայտման կազմակերպում և այլ ծառայություններ:
- 2.2. Սույն Ընթացակարգի 2.1 կետում նշված ծառայություններն Ընկերությունը մատուցում է Հաճախորդի հետ կնքելով համապատասխան պայմանագիր (պայմանագրեր): Ծառայությունները Հաճախորդին կարող են առաջարկվել միասնական կամ առանձին փաթեթներով՝ համապատասխան ծառայությունների մատուցման պայմանագիր կնքելու միջոցով:
- 2.3. Ընկերությունը Հաճախորդի հետ արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր է կնքում, եթե.
- 2.3.1. Հաճախորդի ինքնությունը բացահայտված է ՀՀ օրենսդրության և Ընկերության ներքին ակտերի համաձայն,
  - 2.3.2. Հաճախորդը ստացել է կամ դիմել է ստանալու ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Ա», «Բ» կամ «Գ» վարկանիշ,
  - 2.3.3. Հաճախորդն ունի բարի գործարար համբավ,
  - 2.3.4. Հաճախորդն ունի բավարար վճարունակություն՝ արժեթղթերի թողարկմամբ ծագող պարտավորությունները պատշաճ կատարելու համար,
  - 2.3.5. Հաճախորդի հետ համագործակցություն ձևավորելու ընթացքում Ընկերությունը կարող է հաշվի առնել նաև այլ չափանիշներ:

3. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՓՈՒԼԵՐԸ

- 3.1. Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման գործընթացը կազմակերպվում է հետևյալ հիմնական փուլերով.
- 3.1.1. Հաճախորդի հետ համագործակցության հաստատում,
  - 3.1.2. Արժեթղթերի թողարկման կազմակերպում,
  - 3.1.3. Արժեթղթերի տեղաբաշխման իրականացում,
  - 3.1.4. Արժեթղթերի տեղաբաշխման արդյունքների մասին հաշվետվության կազմում ու Հաճախորդին ներկայացում,
  - 3.1.5. Արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում թույլտվություն ստանալու (ցուցակման) կազմակերպում, երկրորդային շուկայի իրացվելիության ապահովման աշխատանքներ:

4. ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

- 4.1. Հաճախորդի և Ընկերության միջև արժեթղթերի թողարկմանը և տեղաբաշխմանն ուղղված ծառայությունների տրամադրման կապակցությամբ համագործակցություն կարող է հաստատվել բանակցությունների վարման կամ Հաճախորդի կողմից հայտարարված մրցույթներին

Ընկերության մասնակցելու և հաղթող ճանաչվելու և, ըստ այդմ, արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման նպատակով ծառայությունների մատուցման պայմանագիր կնքելու միջոցով:

- 4.2. Ծառայությունների մատուցման պայմանագրում պետք է արտացոլվեն.
  - 4.2.1. Ընկերության կողմից մատուցվող ծառայությունների շրջանակը և մատուցման ժամկետները (անհրաժեշտության դեպքում),
  - 4.2.2. Ծառայությունների մատուցման դիմաց գանձվող վճարի չափը՝ անկախ Ընկերության կողմից արվող եզրակացության արդյունքից,
  - 4.2.3. Ծառայությունների մատուցման ողջ ժամանակահատվածի ընթացքում կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները,
  - 4.2.4. Ընկերության կողմից ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ այլ էական դրույթներ:
- 4.3. Ծառայությունների մատուցման պայմանագրի կնքմամբ Հաճախորդն Ընկերության պահանջով նրան է փոխանցում հետևյալ փաստաթղթերը.
  - 4.3.1. Հաճախորդի կանոնադրության և պետական գրանցման վկայականների պատճենները,
  - 4.3.2. Հաճախորդի հարկ վճարողի հաշվառման համարը,
  - 4.3.3. Հաճախորդի գործունեության համար անհրաժեշտ հատուկ թույլտվությունների (լիցենզիաների) պատճենները (առկայության դեպքում),
  - 4.3.4. Ընկերության հետ վարվող բանակցություններում (աշխատանքային հանդիպումներում) հանդես գալու, համապատասխան պայմանագրեր և այլ փաստաթղթեր ստորագրելու իրավունք ունեցող անձի/անձանց լիազորությունները հաստատող փաստաթղթեր (նշանակման հրամանի կամ որոշման պատճեն),
  - 4.3.5. Տեղեկանքներ ՀՀ պետական հարկային մարմնից, Սոցիալական ապահովության հիմնադրամից, անհրաժեշտության դեպքում սպասարկող բանկից՝ վերջիններիս հանդես ունեցած պարտքի չափի մասին,
  - 4.3.6. Ներդրումային ծրագրի նկարագիրը (բիզնես պլանը),
  - 4.3.7. Արժեթղթերի նախնական պայմանները (առկայության դեպքում),
  - 4.3.8. Նախկինում թողարկված արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման էական պայմանների վերաբերյալ տեղեկություններ,
  - 4.3.9. Հաճախորդի ընթացիկ և նախորդող երեք տարիների ֆինանսական հաշվետվությունները՝ հաստատված անկախ աուդիտորի կողմից, ինչպես նաև՝
    - հաշվեկշռային հետևյալ հոդվածների մեկնաբանում՝ հիմնական միջոցներ, արտադրական պաշար, պատրաստի արտադրանք, սպրանքներ, հաշվարկներ դեբիտորների հետ, հաշվարկներ կրեդիտորների հետ,
    - հարկերից ազատվելու և արտոնությունների մասին տեղեկանք (առկայության դեպքում):
  - 4.3.10. Փաստաթղթեր, որոնք բնութագրում են Հաճախորդի նախկինում վարած գործունեությունը (գործունեության համառոտ բնութագիրը, հիմնական ուղղությունները, նրանց տեսակարար կշիռը, սեփական սպառման ցանցի, արտադրական բազայի առկայությունը) և ապագա կանխատեսումները:
  - 4.3.11. Ընկերության կողմից պահանջվող այլ տեղեկություններ և փաստաթղթեր, որոնք բխում են արժեթղթերի թողարկման գործընթացն ավելի արժանահավատ գնահատելու համար:
- 4.4. Գույքի գրավով, երրորդ անձանց կողմից տրված երաշխիքներով կամ երաշխավորություններով ապահովված արժեթղթերի թողարկման դեպքում Հաճախորդը պետք է ներկայացնի գրավը նկարագրող կամ երաշխիքների կամ երաշխավորությունների ստացման վերաբերյալ պայմանավորվածություն վկայող փաստաթղթերը (առկայության դեպքում):
- 4.5. Ընկերության գործադիր տնօրենի կամ վերջինիս հրամանով սահմանված աշխատակցի կողմից (այսուհետ՝ Պատասխանատու աշխատակից) Հաճախորդի ներկայացրած փաստաթղթերը ենթարկվում են վերլուծության և գնահատման՝ փաստաթղթերը ստանալուց հետո 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

քային օրվա ընթացքում: Նշված ժամկետն Ընկերության գործադիր տնօրենի որոշմամբ կարող է երկարաձգվել:

- 4.6. Գնահատումն իրականացվում է հետևյալ ուղղություններով.
  - 4.6.1. Հաճախորդի ֆինանսատնտեսական դրության վերլուծություն,
  - 4.6.2. Ներդրումային ծրագրի իրատեսականություն,
  - 4.6.3. Բացահայտման ենթակա տեղեկատվության արժանահավատություն,
  - 4.6.4. Արժեթղթերի թողարկման գործընթացին առնչվող ռիսկեր,
  - 4.6.5. Պոտենցիալ ներդրողների շրջանակ:
- 4.7. Բացի սույն Ընթացակարգի 4.6 կետում նշված ուղղություններից, գնահատման կարող են ենթարկվել նաև Հաճախորդի ներքին միջավայրը՝ կառավարման որակը, հաճախորդների սպասարկման մակարդակը, աշխատակիցների մասնագիտական պատրաստվածությունը, աշխատանքային պայմանները և այլն:
- 4.8. Հաճախորդի մրցակցային դիրքերը գնահատելու նպատակով կարող է իրականացվել նաև արտաքին միջավայրի վերլուծություն (տարածաշրջանային և ճյուղային գործոններ, շուկայական իրավիճակը, մրցակցության բնույթը և այլն), եթե Հաճախորդի կողմից չեն ներկայացվում համապատասխան փաստաթղթեր, որոնք ապահովում են Ընկերության համար բավարար հիմքեր նման վերլուծություն չիրականացնելու համար:
- 4.9. Անհրաժեշտության դեպքում Ընկերության կողմից կարող են այցելություններ կազմակերպվել Հաճախորդի արտադրական տարածքներ՝ գործունեությանը ծանոթանալու նպատակով, ինչպես նաև հրավիրել փորձագետների՝ փորձագիտական կարծիք կամ եզրակացություն ստանալու նպատակով:
- 4.10. Գնահատման արդյունքներով սահմանվում է արժեթղթերի հայեցակարգի (հետագայում նաև՝ Հայեցակարգ) նախագիծը, եթե Պատասխանատու աշխատակցի կողմից չի ներկայացվում գնահատման վերաբերյալ բացասական եզրակացություն:
- 4.11. Հայեցակարգը հանդիսանում է Հաճախորդի արժեթղթերի թողարկման վերաբերյալ Ընկերության դրական եզրակացություն՝ պարունակելով իր մեջ արժեթղթերի հիմնական բնութագիրը և թողարկման ու տեղաբաշխման պայմանների ամփոփ նկարագրությունը:
- 4.12. Հայեցակարգը պետք է ներառի հետևյալ տեղեկությունները.
  - 4.12.1. Թողարկման նպատակը, այստեղ նշվում է արժեթղթերի թողարկման միջոցով հավաքագրված ֆինանսական միջոցների օգտագործման նպատակը,
  - 4.12.2. Արժեթղթերի տեսակը և դասը,
  - 4.12.3. Արժեթղթերի թողարկման տրանշերի քանակը (անհրաժեշտության դեպքում),
  - 4.12.4. Անվանական արժեքը և արժույթը,
  - 4.12.5. Արժեթղթերի քանակը,
  - 4.12.6. Թողարկման ծավալը (անվանական արժեք x քանակ),
  - 4.12.7. Արժեթղթերի ժամկետայնությունը (անհրաժեշտության դեպքում),
  - 4.12.8. Արժեթղթերի տեղաբաշխման կարգն ու պայմանները,
  - 4.12.9. Արժեթղթերի սեփականատերերի իրավունքները,
  - 4.12.10. Անհրաժեշտության դեպքում եկամտաբերությունը և տոկոսների վճարման կարգը, մասնավորապես՝
    - տարեկան տոկոսադրույքը,
    - տոկոսների վճարման հաճախականությունը, կարգն ու պայմանները,
    - արժեթղթերի մարման կարգն ու պայմանները (անհրաժեշտության դեպքում),
  - 4.12.11. Դրույթ արժեթղթերի ապահովվածության մասին,
  - 4.12.12. Այլ էական դրույթներ:
- 4.13. Հայեցակարգի վերաբերյալ Ընկերության և Հաճախորդի միջև փոխհամաձայնություն ձեռքբերելուց հետո նրանց միջև կնքվում է արժեթղթերի թողարկման կազմակերպման նպատակով համապատասխան ծառայությունների մատուցման պայմանագիր (այսուհետև՝

Թողարկման պայմանագիր), եթե մինչ այդ նման պայմանագիր չի կնքվել: Թողարկման պայմանագիրը պետք է ներառի՝

4.13.1. Ծառայությունների շրջանակը,

4.13.2. Կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները,

4.13.3. Պայմանագրի գինը,

4.13.4. ՀՀ օրենսդրությամբ, սույն Ընթացակարգով, ինչպես նաև կողմերի հայեցողությամբ սահմանված այլ դրույթներ:

4.14. Թողարկման պայմանագիրը ստորագրվում է Ընկերության գործադիր տնօրենի կողմից: Երբ Ընկերությունը վերոնշյալ պայմանագրի կնքմամբ ստանձնում է երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու պայմանագրային պարտավորություն, որի ծավալը գերազանցում է Ընկերության ներդրումային ուղեցույցով սահմանված սահմանաչափը, ապա նման պայմանագիր կնքելու վերաբերյալ հավանությունը տրվում է Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի կողմից:

4.15. Թողարկման պայմանագրի կնքմամբ Ընկերությունում բացվում է արժեթղթերի թողարկման համար նախատեսված առանձին թղթապանակ, որում պահպանվում են գործին առնչվող բոլոր փաստաթղթերը:

5. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

5.1. Արժեթղթերի թողարկման կազմակերպման նպատակով Ընկերությունը մշակում է արժեթղթերի թողարկման մասին որոշման նախագիծը և ներկայացնում է Հաճախորդին՝ սահմանված կարգով այն հաստատելու նպատակով: Թողարկման մասին որոշման նախագիծը մշակվում է սույն Ընթացակարգի 4.12. կետով սահմանված Հայեցակարգում ներառված չափանիշների հիման վրա:

5.2. Թողարկման մասին որոշման ընդունումից հետո Ընկերությունը նախապատրաստում է պետական լիազոր մարմին ներկայացվող անհրաժեշտ փաստաթղթերի փաթեթը (անհրաժեշտության դեպքում), մասնավորապես՝ մշակվում է արժեթղթերի ազդագիրը և հավաքագրվում դրան կից անհրաժեշտ փաստաթղթերը:

5.3. Ազդագրին կից փաստաթղթեր հավաքագրելու նպատակով Ընկերության կողմից Հաճախորդից կարող են պահանջվել լրացուցիչ փաստաթղթեր, մասնավորապես՝

5.3.1. Արժեթղթերի թողարկման մասին որոշման արձանագրության բնօրինակը կամ դրա պատճենը,

5.3.2. Արժեթղթերի թողարկմանն առնչվող առավելագույնը երեք տարի վաղեմության ժամկետ ունեցող որոշումները և պայմանագրերը կամ դրանց պատճենները (առկայության դեպքում),

5.3.3. Արժեթղթերով նախատեսված պարտավորությունները կամ դրանց մի մասը երաշխավորող անձի կողմից տրված երաշխավորագրի բնօրինակը կամ դրա պատճենը (առկայության դեպքում),

5.3.4. Այն պայմանագրերի բնօրինակները կամ դրանց պատճենները, որոնք Հաճախորդը կնքել է արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման նպատակով ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց (այդ թվում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի) հետ,

5.3.5. ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող՝ արժեթղթերի ազդագրում ներառման ենթակա տեղեկությունները պարունակող բոլոր այլ փաստաթղթերի բնօրինակները կամ պատճենները:

5.4. Ընկերությունը կարող է Հաճախորդի անունից կամ նրա հետ համատեղ համագործակցել պետական լիազոր մարմնի հետ՝ արժեթղթերի ազդագրի գրանցման հետ կապված հարցերի առնչությամբ:

- 5.5. Արժեթղթերի ազդագրի գրանցման դեպքում Ընկերությունը տվյալ ազդագիրը և այլ անհրաժեշտ տեղեկությունները հրապարակում է իր ինտերնետային կայքում՝ ոչ ուշ, քան արժեթղթերի հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց 3 աշխատանքային օր առաջ:
- 5.6. Ազդագիրը հրապարակելուց անմիջապես հետո, սակայն ոչ ուշ, քան ազդագրի հրապարակմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը, Ընկերությունը պարտավոր է հրապարակել հայտարարություն հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով և բովանդակությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Օրենքի համաձայն՝ ազդագրի հրապարակում չի պահանջվում:

6. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՏԵՂԱԲԱՇԽՈՒՄ

- 6.1. Մինչև արժեթղթերի տեղաբաշխումն Ընկերությունն իրականացնում է պոտենցիալ ներդրողների բացահայտման ուղղությամբ համապատասխան աշխատանքներ, եթե Թողարկման պայմանագրով սահմանված է մասն ծառայությունների մատուցումը: Այդ նպատակով Ընկերությունը կարող է կազմակերպել հետևյալ միջոցառումները.
  - 6.1.1. Ներդրողների հետ գործնական հանդիպումների կազմակերպում,
  - 6.1.2. Լուսաբանման աշխատանքների իրականացում զանգվածային լրատվամիջոցներով,
  - 6.1.3. Պոտենցիալ ներդրողներին ազդագրերի տրամադրում,
  - 6.1.4. Փոքր ներդրողների ներգրավման նպատակով այլ մարկետինգային աշխատանքների իրականացում,
  - 6.1.5. Հաճախորդի հետ փոխհամաձայնեցված այլ միջոցառումներ:
- 6.2. Տեղաբաշխման ձևի ընտրությունը կատարվում է Թողարկման պայմանագրի համաձայն, որում պետք է սահմանվեն նաև տեղաբաշխման իրականացման պայմանների ու կարգի մասին դրույթներ:
- 6.3. Ընկերությունը կարող է արժեթղթերի տեղաբաշխումն իրականացնել երաշխավորված և/կամ չերաշխավորված եղանակով:
- 6.4. Երաշխավորված տեղաբաշխում կազմակերպելու դեպքում Ընկերությունը ստանձնում է սահմանված գնով արժեթղթերի թողարկման ամբողջ կամ դրա մի մասի կամ չտեղաբաշխված արժեթղթերի ամբողջ ծավալի կամ դրա մի մասի ձեռք բերման պարտավորություն՝ հետագա տեղաբաշխման պայմանով: Երաշխավորված տեղաբաշխում կարող է կազմակերպել հետևյալ եղանակներով.
  - 6.4.1. Թողարկված արժեթղթերի ծավալի մի մասի ձեռք բերում,
  - 6.4.2. Թողարկված արժեթղթերի ամբողջ ծավալի ձեռք բերում (փակ բաժանորդագրություն),
  - 6.4.3. Թողարկման պայմանագրով նախատեսված ժամկետում չտեղաբաշխված արժեթղթերի ամբողջ ծավալի կամ մի մասի ձեռք բերում:
- 6.5. Ընկերությունը երաշխավորված տեղաբաշխում կազմակերպում է Հաճախորդի կողմից հետևյալ չափանիշներին բավարարելու դեպքում.
  - 6.5.1. Հաճախորդի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտն իրականացվել է Ընկերության կողմից ընդունելի աուդիտորական ընկերության կողմից և նրա կողմից տրվել է դրական աուդիտի եզրակացություն,
  - 6.5.2. Հաճախորդը ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ստացել է «Ա», «Բ» կամ «Գ» վարկանիշ,
  - 6.5.3. Ընկերության կողմից նախատեսված այլ չափանիշների բավարարման դեպքում:
- 6.6. Չերաշխավորված եղանակով տեղաբաշխում իրականացնելու դեպքում Ընկերությունը գործադրում է լավագույն ջանքերն արժեթղթերի՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տեղաբաշխման ապահովման գործում՝ առանց չտեղաբաշխված արժեթղթերի ձեռքբերման որևէ պարտավորություն ստանձնելու:
- 6.7. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացին աջակցելու նպատակով Ընկերությունը կարող է համագործակցել ներդրումային գործունեություն ծավալող այլ անձանց հետ՝ ստեղծելով տեղաբաշխողների սինդիկատ:

- 6.8. Տեղաբաշխողների սինդիկատի կազմավորման կամ դրա մասնակցության համար Ընկերությունը սինդիկատի անդամների հետ կնքում է երկկողմանի կամ բազմակողմանի պայմանագրեր, որոնք սահմանում են՝
- 6.8.1. Արժեթղթերի համապատասխան մասնաբաժինները, որոնք սինդիկատի անդամները պարտավորվում են տեղաբաշխել,
  - 6.8.2. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գինը,
  - 6.8.3. Արժեթղթերի տեղաբաշխմանը մասնակցության համար սինդիկատի անդամներին տրվող վարձատրության չափը,
  - 6.8.4. Արժեթղթերի տեղաբաշխման կարգի ու պայմանների և սինդիկատի անդամների համագործակցության կազմակերպման վերաբերյալ այլ դրույթներ:
- 6.9. Տեղաբաշխման ընթացքում Ընկերությունը կազմակերպում է արժեթղթերի օտարման գործընթացը: Արժեթղթերի օտարումն իրենից ներկայացնում է արժեթղթերի վաճառքն առաջին ներդրողներին և արժեթղթերի դիմաց ստացվող գումարների մուտքագրումը Հաճախորդի բանկային հաշվին: Արժեթղթերի օտարման գործընթացն ընդգրկում է հետևյալ փուլերը.
- 6.9.1. Հաճախորդի անունով ՀՀ տարածքում գործող առևտրային Բանկերից որևէ մեկում բացվում է դրամային հաշիվ, որի վրա պետք է կուտակվեն արժեթղթերի օտարումից հավաքագրված դրամական միջոցները,
  - 6.9.2. Հաճախորդի անունով Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում (ՀԿԴ) բացվում է թողարկման հաշիվ,
  - 6.9.3. Ընկերությունը ներդրողներից ստացված արժեթղթերի գնման հանձնարարականների (հայտերի) հիման վրա ընդունում է արժեթղթերի ձեռք բերման համար կատարված վճարումները, որոնք կուտակվում են Հաճախորդի դրամային հաշվին,
  - 6.9.4. ՀԿԴ-ին են փոխանցվում արժեթղթերի՝ Հաճախորդի թողարկման հաշվից դեպի ներդրողների հաշիվներ փոխանցման հանձնարարականներ:
- 6.10. Ընկերության նախաձեռնությամբ արժեթղթերի տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 աշխատանքային օրով: Եթե տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Ընկերությունը պարտավոր է վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց՝ տեղաբաշխման կասեցման ժամկետի ավարտից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով: Տեղաբաշխման կասեցման մասին որոշումն ընդունվում է Ընկերության գործադիր տնօրենի որոշմամբ՝ համապատասխան աշխատանքներով զբաղվող աշխատակցի եզրակացության հիման վրա:
- 6.11. Տեղաբաշխումը կարող է կասեցվել հետևյալ հիմքերի առկայության դեպքում՝
- 6.11.1. Եթե Ընկերության կողմից տեղաբաշխման ընթացքում բացահայտվել է, որ ազդագիրը պարունակում է էական սխալներ և ապակողմնորոշիչ տեղեկություններ, կամ դրանում էական փաստ է բաց թողնված կամ խեղաթյուրված,
  - 6.11.2. Ընկերության կողմից մշակվել և ՀՀ կենտրոնական բանկ է ներկայացվել արժեթղթերի ազդագրի լրացում, որի պարագայում կառաջանա Օրենքի 20 հոդվածով սահմանված հետգնման պարտավորություն,
  - 6.11.3. Առկա է տեղաբաշխման կասեցման մասին ՀՀ կենտրոնական բանկի որոշումը,
  - 6.11.4. Առկա են այնպիսի հիմքեր, որոնք վտանգում են ներդրողների շահերը կամ արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացը:
- 6.12. Տեղաբաշխման ավարտից հետո Ընկերության գործադիր տնօրենը և գլխավոր հաշվապահն ամփոփում են տեղաբաշխման արդյունքները, մասնավորապես՝ գլխավոր հաշվապահը կազմում է տեղաբաշխման արդյունքների մասին հաշվետվությունը և այն տրամադրում Հաճախորդին՝ պետական լիազորված մարմին ներկայացնելու նպատակով:

7. ԱՊԱՀՈՎՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

- 7.1. Արժեթղթերը (մասնավորապես՝ պարտատոմսերը) կարող են ապահովված լինել գույքի գրավով կամ երրորդ անձանց կողմից տրված երաշխավորությամբ:
- 7.2. Ընկերության կողմից որպես գրավ ընդունելի են ապահովման հետևյալ միջոցները.
  - 7.2.1. Հաճախորդի ավանդային հաշվում առկա միջոցները: Արժեթղթերի ընդհանուր ծավալը չի կարող գերազանցել ավանդի գումարի 100%-ը:
  - 7.2.2. Անշարժ գույք, այս դեպքում արժեթղթերի ընդհանուր ծավալը չի կարող գերազանցել գրավի առարկայի շուկայական արժեքի 70%-ը:
  - 7.2.3. Շարժական գույք և/կամ դեբիտորական պարտք (այդ թվում՝ հիմնական միջոցներ, ապրանքանյութական պաշարներ, այլ դեբիտորական պարտքեր)՝ պայմանով, որ Ընկերությունն օժտված է դրանք վերահսկելու անհրաժեշտ հնարավորություններով: Այս դեպքում արժեթղթերի ընդհանուր ծավալը չի կարող գերազանցել գրավի առարկայի հաշվեկշռային կամ շուկայական արժեքի 60%-ը:
- 7.3. Եթե արժեթղթերից բխող պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով Հաճախորդն առաջարկում է գրավադրել գույք, ապա Ընկերության կողմից պահանջվում են գրավադրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը:
- 7.4. Գույքի գրավով ապահովված արժեթղթերի թողարկման դեպքում գույքի գրավադրումն իրականացվում է Հաճախորդի և Ընկերության միջև գույքի գրավադրման պայմանագիր կնքելու միջոցով, որով համապատասխան գույքի վրա օրենքով սահմանված կարգով արգելանք է դրվում:
- 7.5. Արժեթղթերը կարող են ապահովված լինել նաև պետության, այդ թվում՝ օտարերկրյա պետությունների, միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների կողմից տրված երաշխիքներով, Ընկերության կողմից ընդունելի բանկերի և վճարունակ իրավաբանական անձանց երաշխավորություններով:
- 7.6. Ընկերության գործադիր տնօրենի հրամանով կարող են սահմանվել չափանիշներ՝ Ընկերության համար ընդունելի երաշխավորություններ ներկայացնող բանկերի և իրավաբանական անձանց համար, որոնց բավարարման դեպքում երաշխավորությունները կհամարվեն ընդունելի: Մյուս բոլոր դեպքերում երաշխավորություն տրամադրող անձինք պարտավոր են լրացուցիչ գրավադրել սույն Ընթացակարգի 7.2. կետով նախատեսված որևէ միջոց:

8. ԵՐԿՐՈՐԴԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

- 8.1. Ընկերությունն աշխատանքներ կարող է իրականացնել արժեթղթերը կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվելու ուղղությամբ, այդ թվում՝ մշակել, ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացնել և օրենքով սահմանված կարգով հրապարակել արժեթղթերի ազդագիրը, եթե Թողարկման պայմանագրով սահմանված է նման ծառայությունների մատուցումը:
- 8.2. Արժեթղթերի երկրորդային շուկայի իրացվելիության ապահովման նպատակով Ընկերությունը կարող է կարգավորվող շուկաներում ապահովել արժեթղթերի կայուն գնանշում և դրա հիման վրա գործարքներ իրականացնել՝ կարգավորվող շուկայի կանոններին համապատասխան,
- 8.3. Երկրորդային շուկայում արժեթղթերի շրջանառության կազմակերպման աշխատանքներն իրականացվում են Ընկերության կողմից՝ պարտադիր գնանշումներ կազմակերպելու մասին պայմանագրով և կարգավորվող շուկաների կանոններով սահմանված կարգով:

9. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ԲԱՅԱՀԱՅՏՈՒՄ

- 9.1. Ընկերությունը կարող է մշակել և շահագրգիռ անձանց շրջանակում տարածել Հաճախորդին վերաբերող տեղեկատվական գրքույկներ, կազմակերպել մամլո ասուլիսներ, նախապատրաստել վերլուծական նյութեր և այլն:
- 9.2. Վերլուծական նյութերը կարող են ներառել արժեթղթերի թողարկման հիմնական բնութագրերը, արժեթղթերի ապահովվածության վերլուծությունը, տեղաբաշխման առանձնահատկություններն ու արժեթղթերի շրջանառության սահմանափակումները, արժեթղթերի թողարկման արդյունքում հավաքագրվող միջոցների նախատեսվող նպատակային օգտագործման բնույթը, ներդրումային նախագծի հիմնական չափանիշներն ու ռիսկայնությունը, Հաճախորդի տնտեսական և ֆինանսական դրության վերլուծությունը, Հաճախորդի հայեցողությամբ այլ տեղեկատվություն:
- 9.3. Հաճախորդի և ներդրողների համար Ընկերությունը կարող է պարբերաբար պատրաստել և հրապարակել արժեթղթերի շուկայի, այդ թվում՝ երկրորդային շուկայում արժեթղթերով կատարված գործարքների քանակների, ծավալների և գների, ինչպես նաև դրանց հետագա միտումների վերաբերյալ վերլուծական տեղեկատվություն:

10. ԵԶՐԱՓՈՒԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 10.1. Սույն Ընթացակարգի փոփոխությունները և լրացումները հաստատվում են Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի կողմից և ուժի մեջ են մտնում հաստատվելուց անմիջապես հետո: